

CIBERESPÈCIES

BUTLLETÍ ELECTRÒNIC DEL SERVEI DE PROTECCIÓ D'ESPÈCIES

ÈPOCA III

JUNY 2020 NÚM. 8

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I TERRITORI
B

SEGUIMENT DE L'ORQUÍDIA DE PRAT

© Pere Vicens

© COFIB/CMAIT

NEIXEN SET POLLS D'ÀGUILA COABARRADA
A MALLORCA • CAMPANYA DE CAPTURA D'OFIDIS
A LES PITIÜSES

ÍNDEX DE CONTINGUTS

NOTÍCIES DE VEGETALS

1

L'orquídia de prat de l'Albufera de Mallorca es manté estable	1
Reforçam les poblacions eivissenques de <i>Cephalaria squamiflora</i>	2
Cultivar per conservar: el cas del fonoll marí	3

ACTUALITAT ANIMAL

4

Seguim la lluita contra la fauna invasora	4
Neixen set polls d'àguila coabarrada a Mallorca	5
Creix un 15 % el nombre de serps capturades a Eivissa i Formentera	6
Accions per corregir la fragmentació de l'hàbitat de la tortuga mora a Mallorca	8
Vigilància d'una colònia de cria de gavina corsa a Mallorca amb voluntaris	9
Alliberament de 647 larves de ferreret a la Serra de Tramuntana	10

PRIMÍCIES DEL PROJECTE ARES

11

Nou llibre de la Galeria Balear d'Espècies dedicat a l'àguila coabarrada	11
Nou <i>Quaderns de Natura</i> , dedicat al Pla Terrasse	12

Portada: Orquídia de prat (*Anacamptis robusta*). © CMAiT

Edició: Servei de Protecció d'Espècies, Govern de les Illes Balears

Portal web: especies.caib.es

Adreça: C/ del Gremi dels Corredors, 10 (polígon de Son Rossinyol), 07009 Palma

Telèfon: 971176586 – Fax: 971176967

Adreça electrònica: especies@dcapea.caib.es

Coordinació de la publicació: Carlota Viada i Josefina Maestre (Projecte ARES-SEO/BirdLife)

Maquetació: MOEBO.es

© Govern de les Illes Balears

Si vols rebre el CIBERESPÈCIES, envia un missatge a especies@dcapea.caib.es amb el teu nom i adreça electrònica.

Si vols consultar els CIBERESPÈCIES anteriors, entra aquí: <http://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ca/ciberespecies-75778/>

NOTÍCIES DE VEGETALS

L'ORQUÍDIA DE PRAT DE L'ALBUFERA DE MALLORCA ES MANTÉ ESTABLE

Entre els mesos d'abril i maig de 2020 s'ha dut a terme el seguiment poblacional anual de l'orquídia de prat (*Anacamptis robusta*), també coneguda com a *Orchis palustris*, present a l'Albufera de Mallorca. S'ha pogut comprovar que les seves poblacions majoritàriament es troben en bon estat, de manera similar a la d'anys anteriors.

Es tracta d'una actuació compresa dins el Projecte ARES (Accions per a la Recuperació d'Espècies Silvestres) i coordinada per SEO/BirdLife.

A tot el continent europeu, aquesta orquídia únicament s'ha citat en aquesta localitat mallorquina i, a la resta del món, només se n'hi coneixen dues localitats més situades al nord del continent africà. Es tracta d'una espècie molt condicionada a les oscil·lacions de factors ambientals associats al seu hàbitat, com són la humitat del sòl o la presència d'espècies competidores, tret que confereix precarietat i inestabilitat a les seves poblacions.

Des de 1991 s'ha dut a terme el seguiment de les distintes poblacions d'*Orchis palustris* situades al Parc Natural de l'Albufera de Mallorca i al seu entorn immediat.

Durant el seguiment de 2020 s'han comptabilitzat 4.509 exemplars, la qual cosa en relació amb els anys immediatament anteriors implica un petit descens de la població, tot i que encara es manté una situació estable. Aquest descens s'ha produït principalment en la població situada dins el Parc Natural.

Del total d'individus, aproximadament el 80 % estan situats dins l'espai protegit, mentre que el 20 % restants ocupen distintes zones limítrofes. Una d'aquestes és la localitat de Son Bosc, on enguany s'ha pogut apreciar una recuperació important respecte a l'any anterior, quan possiblement va ser afectada per una infecció fúngica.

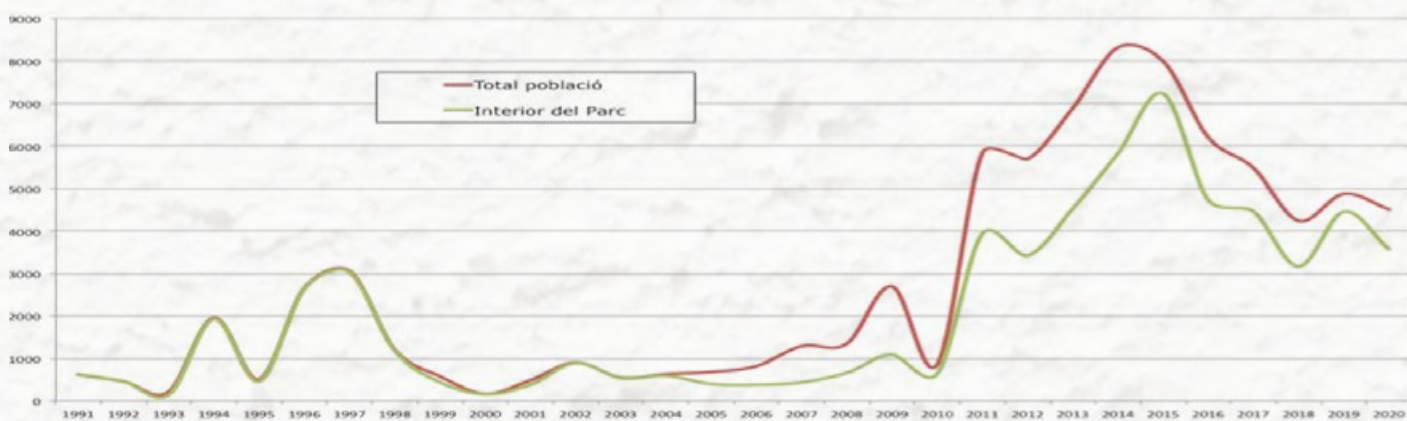
Durant el seguiment poblacional, a més, s'han localitzat 56 exemplars d'un híbrid entre aquesta orquídia i una altra del mateix gènere, *Orchis fragans*, tots els quals estan situats fora de l'espai protegit.

També s'ha tornat a contemplar florit el peu de galls grossos (*Serapias vomeracea*) i s'ha observat una floració notable d'altres orquídies com *Himantoglossum robertianum* (escassa), *Serapias parviflora* (molt abundant) i *Ophrys apifera* (de presència notable).

© Pere Vicens

Tija d'orquídia de prat a s'Albufera de Mallorca.

Evolució històrica de les floracions d'orquídia de prat des del 1991: en verd, dins del Parc; en vermell, el total de la població

REFORÇAM LES POBLACIONS EIVISSENQUES DE *Cephalaria squamiflora*

Cephalaria squamiflora és una de les plantes més rares i amenaçades de l'illa d'Eivissa. Només se'n coneixen dues poblacions, de molt pocs individus, situades al municipi de Sant Josep de sa Talaia.

La seua situació taxonòmica és encara controvertida, atès que ha estat assimilada a la subsp. *mediterranea*, que també es distribueix per l'illa de Sardenya, tot i que genèticament les plantes eivissenques semblen més pròximes a les de l'illa de Mallorca (subsp. *balearica*).

Amb l'ànim d'evitar-ne l'extinció, es du a terme, en el marc del Pla de Recuperació de Flora d'Eivissa (Pla Font i Quer), una actuació de reforçament poblacional que pretén augmentar el nombre d'individus de les poblacions originals garantint la seua originalitat genètica. Aquesta actuació l'executa el Projecte ARES (Actuacions de Recuperació d'Espècies Silvestres 2017-2020), coordinat per SEO/BirdLife.

D'una banda, una part de les llavors recol·lectades l'any 2019 es van sembrar directament a enclotxes de roques situades a la vora dels seus progenitors. És sabut que aquesta planta d'hàbits rupícoles té dificultats per a colonitzar els micronínxols adequats i evitar la competència amb altres espècies vegetals més agressives.

Aquesta actuació senzilla ha donat ja els seus primers fruits, atès que s'han detectat un total de 10 reclutaments nous a la població, on el darrer cens efectuat proporcionava només un total de 26 exemplars.

D'altra banda, seguint un control estricte de traçabilitat, s'efectua una producció de planta *ex situ* que evoluciona favorablement i que permetrà introduir durant la tardor de 2020 nous exemplars a les dues poblacions originals. Aquesta actuació es du a terme a Eivissa, seguint el protocol indicat pels responsables del viver forestal de Menut.

Aquest és només un resultat preliminar, que obri portes a l'esperança per a aquesta espècie i que requerirà futurs monitoratges amb l'objectiu d'avaluar les taxes de supervivència dels reclutaments nous i l'evolució futura de les poblacions.

DALT. Exemplars de *Cephalaria squamiflora* germinats *ex situ* que seran trasplantats a la natura la tardor de 2020.

© Jordi Serapio

BAIX. Nous exemplars de *Cephalaria squamiflora* germinats a la natura, amb una mica d'ajuda per part de l'equip del Projecte ARES.

© Jordi Serapio

CULTIVAR PER CONSERVAR: EL CAS DEL FONOLL MARÍ

Com cada any, des del Servei de Protecció d'Espècies es tramiten les autoritzacions de les sol·licituds rebudes per la recollida de fonoll marí (*Crithmum maritimum*) per part de particulars o empreses amb finalitats comercials.

El fonoll marí és present a les zones litorals de les Illes Balears i, principalment a Mallorca, es recull per conservar-lo en vinagre i consumir-lo.

Aquesta planta està catalogada pel Decret 75/2005, de 8 de juliol, pel qual es crea el Catàleg balear d'espècies amenaçades i d'especial protecció, i estableix que, perquè sigui recol·lectada amb finalitats comercials, és obligatòria l'autorització prèvia (encara que no és necessària en cas de recollir-ne menys d'1 kg per a consum o ús familiar). A més, ha de ser recollida tenint en compte unes bones pràctiques de recol·lecció per garantir que la planta no sigui danyada de manera irreversible o notable, i així desenvolupar-se i reproduir-se sense problemes.

El 2020, el Servei de Protecció d'Espècies, amb la col·laboració del Servei d'Agents de Medi Ambient, ha efectuat un seguiment de l'estat de les poblacions de fonoll marí en aquelles àrees on tradicionalment se sol·licita i se n'autoritza la recollida. S'ha pogut comprovar que el seu estat de conservació respecte d'anys anteriors ha empitjorat, possiblement a causa dels efectes produïts

pel temporal Glòria, que ha tingut lloc al gener d'aquest mateix any.

Al mateix temps que ocorrien aquests fets, una coneguda conservadora d'adobaments i envinagrats duia a terme el cultiu controlat de fonoll marí a un espai agrícola diferent del seu àmbit natural. Mesos més tard, el resultat d'aquest cultiu ha estat satisfactori i s'ha pogut obtenir una quantitat suficient d'aquesta planta comercial, de manera que no requereix aportacions de poblacions naturals.

Aquesta és una bona notícia per garantir la preservació del fonoll marí en el medi natural, perquè, a causa de l'èxit del cultiu d'aquesta espècie catalogada, ja no serà necessari recórrer únicament a les poblacions salvatges per proveir els productors d'aquesta conserva, i, al mateix temps, s'assegura la coexistència sostenible de la conservació de l'espècie amb la tradició de recollir petites quantitats d'aquesta planta per al consum familiar.

En els anys pròxims, el Servei de Protecció d'Espècies podrà analitzar en detall l'efecte que tindrà aquesta nova producció agrícola en les quantitats de fonoll marí sol·licitades per ser recollides per a finalitats comercials, així com en la recuperació de les poblacions afectades pel temporal Glòria.

Detall d'una de les mates de fonoll marí a la zona de cultiu.
© SPE/CMAIT

BAIX. *Aspecte general del cultiu agrícola de fonoll marí experimental per a comercialitzar-lo.*
© SPE/CMAIT

ACTUALITAT ANIMAL

SEGUIM LA LLUITA CONTRA LA FAUNA INVASORA

Els ecosistemes insulars són especialment vulnerables a les introduccions intencionades o accidentals d'espècies noves. Aquest fet es veu agreujat quan es tracta d'espècies invasores, de les quals es coneixen els efectes greus que tenen sobre l'ecosistema i la biodiversitat. La manca de depredadors i l'evolució aïllada del continent fa que els efectes sobre la biodiversitat illenca siguin particularment greus, fins al punt de poder extingir espècies endèmiques a curt termini.

L'any 2020 s'han posat en marxa les actuacions del "Projecte d'inversió per al diagnòstic de la situació poblacional de les espècies introduïdes de fauna invasora a les Illes Balears". Aquestes mesures tenen la finalitat d'augmentar la capacitat d'adaptació i valor mediambiental dels ecosistemes forestals, integrada en el Pla de Desenvolupament Rural de les Illes Balears i finançada pel Govern de les Illes Balears, la Unió Europea i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Gràcies a aquestes línies d'ajuda, que gestiona el FOGAIBA, s'ha pogut mantenir operatiu un equip del COFIB especialitzat en control d'espècies invasores a les Balears.

Les accions més contundents que s'executaran a les Balears durant aquest projecte, amb un pressupost de 342.000€ i que finalitzarà l'any 2022, són les següents:

- Control de l'os rentador (*Procyon lotor*), una espècie que s'incrementa de manera preocupant i que provoca ara per ara moltes queixes i problemes, amb presència a una àmplia zona de la Serra de Tramuntana central i que afecta de manera directa la biodiversitat i també fa malbé els béns agroramaders.
- Seguiment en la lluita contra la vespa asiàtica (*Vespa velutina*)
- Control d'ofidis invasors
- Control de rosegadors a illes i illots

Tothom pot col·laborar en la conservació de la biodiversitat notificant albiraments d'espècies invasores a les Balears mitjançant l'aplicació Línia Verda COFIB-Espècies invasores. www.lineaverdecofib.es

Os rentador, que serà objecte prioritari de les actuacions del projecte del PDR sobre fauna invasora.

NEIXEN SET POLLS D'ÀGUILA COABARRADA A MALLORCA

L'espècie, en perill d'extinció a les Balears, avança cap al restabliment d'una població estable

El cens anual per seguir la població d'àguila coabarrada (*Aquila fasciata*) a Mallorca n'ha detectat, enguany, deu parelles a la Serra de Tramuntana i al Migjorn de Mallorca, i ha confirmat el naixement de set polls. La Conselleria de Medi Ambient i Territori, a través de l'IBANAT, col·labora amb la Fundació Natura Parc, que du a terme aquest seguiment cada any. En comparació amb els dos anys anteriors, es manté el mateix nombre de polls que han surat, tot i que cau la productivitat de les parelles, ja que el 2018 i 2019 n'eren vuit.

Quatre dels set polls ja han estat anellats. Dels tres que encara no ho han estat, n'hi ha un que es recupera a les instal·lacions del Consorci de Recuperació de Fauna de les Illes Balears (COFIB), una vegada es va detectar que s'havia trencat una cama al niu i se'l va extreure per a operar-lo. Els altres dos no es van poder marcar, perquè eren massa grans i existia el risc que sortissin del niu abans d'hora, i s'intentaran capturar en ser volanders per marcar-los.

El procés d'anellament s'ha iniciat una vegada s'ha comprovat que tenien la mida adient. Amb l'anella identificativa també se'ls ha col·locat un emissor que emet un senyal cada cinc minuts amb la seva localització, una informació imprescindible per poder conèixer més sobre el moviment dels exemplars i minimitzar les amenaces de la població.

El poll ferit ha estat recuperat al COFIB i serà cedit al projecte AQUILA a-LIFE per a la seva reintroducció a la natura amb totes les garanties per aprofitar les seves màximes opcions d'adaptar-se a una vida en llibertat.

© CMAIT

Poll d'àguila coabarrada trobat a un niu amb una cama fracturada, que s'ha recuperat al COFIB.

El Servei de Protecció d'Espècies considera aquestes xifres com un pas important cap al restabliment d'una població estable. Gràcies al projecte compartit amb la Fundació Natura Parc, l'AQUILA a-LIFE i la participació dels agents de medi ambient fent treballs verticals per al control de nius, ha estat possible fer aquest seguiment de la població de l'àguila coabarrada. El GOB també ha col·laborat en la col·locació dels emissors als polls.

Des de 2011, quan es va començar a reintroduir l'espècie a les Illes Balears, s'han alliberat 42 exemplars entre adults i polls. Una de les fites més importants d'aquest projecte es va assolir el 2014, quan per primera vegada va criar una parella establerta dels exemplars que s'havien alliberat. L'evolució de la població va ser tan favorable que el 2017 s'acabaren les reintroduccions d'exemplars, ja que es considerarà que la població se sostenia per ella mateixa.

© Pere Vicens

L'àguila coabarrada s'extingí a Mallorca en els anys setanta del segle passat. El 2009, el Govern va aprovar-ne el Pla de Reintroducció, que, entre 2013 i 2017, va comptar amb finançament europeu a través del projecte LIFE Bonelli, que tenia l'objectiu de recuperar-ne la població a Mallorca i a la Península.

Un dels polls nascuts enguany a Mallorca en el moment del marcatge.

CREIX UN 15 % EL NOMBRE DE SERPS CAPTURADES A EIVISSA I FORMENTERA

Com vam anunciar al [Ciberespècies 1](#), continuam informant sobre la campanya de control d'ofidis invasors a les Pitiüses. Les espècies objectiu són la serp blanca (*Zamenis scalaris*) i la serp de ferradura (*Hemorrhois hippocrepis*).

La campanya realitzada pel Consorci per a la Recuperació de Fauna de les Illes Balears (COFIB) el 2019 es va tancar amb la captura de 1.303 serps, un 14,8 % més que el 2018. Per a capturar aquests exemplars, s'han invertit 90.907 dies de parament de trampes, un 8,5 % més que el 2018. Cal recordar que els tècnics defineixen *dia de parament de trampes* com la unitat que consisteix en el manteniment d'una gàbia activa al camp durant 24 hores.

En les quatre campanyes executades des de 2016, el COFIB ha capturat 5.081 serps en 263.575 dies de parament: 2.311 a Formentera i 2.770 a Eivissa.

Altres entitats com la Federació Balear de Caça, els agents de medi ambient, el Consell d'Eivissa, el Consell de Formentera i l'Ajuntament de Santa Eulària, entre d'altres, participen, directament o indirectament, en el control d'ofidis. Entre tots han capturat 750 serps més des de 2016.

S'ha aconseguit finançament per a tres campanyes més (2020-2022) mitjançant un projecte de l'impost de turisme sostenible. Gràcies a aquest projecte, es podrà contractar sis tècnics, amb dos vehicles, i instal·lar unes 1.500-2.000 trampes.

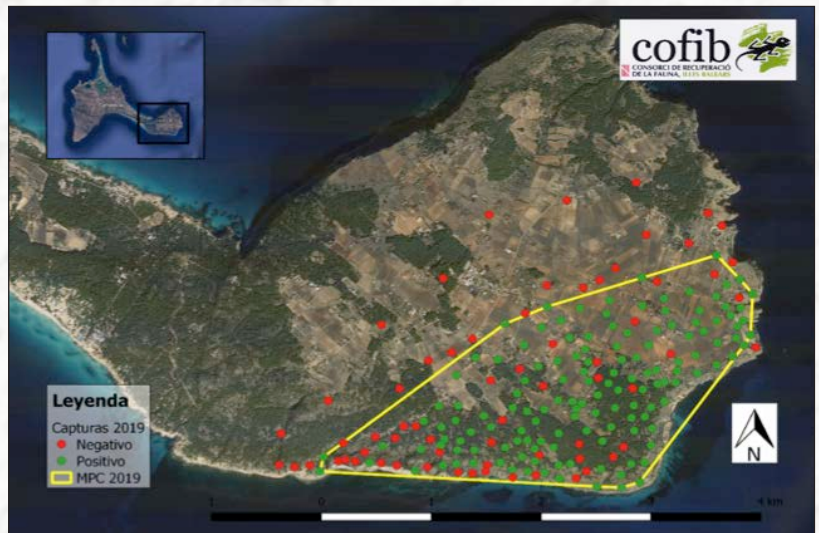
Bones perspectives per a Formentera

El 2019 a Formentera s'han capturat 482 serps, un 10 % manco que el 2018, en un total de 44.379 dies de parament de trampes. D'aquesta manera, el rendiment de captures és de 0,010 serps capturades per dia de parament, pràcticament el mateix que el 2018 (0,012). Pel que fa a la distribució, s'ha detectat una disminució, petita però encoratjadora, del 5 % respecte al 2018 (mapes 1 i 2).

El rendiment manté una tendència decreixent des de 2016, any d'inici de la campanya de captures. Això s'interpreta com un indicatiu de la pèrdua d'intensitat de la presència de serps a l'illa i permet pensar que n'és viable l'erradicació a mitjà termini.

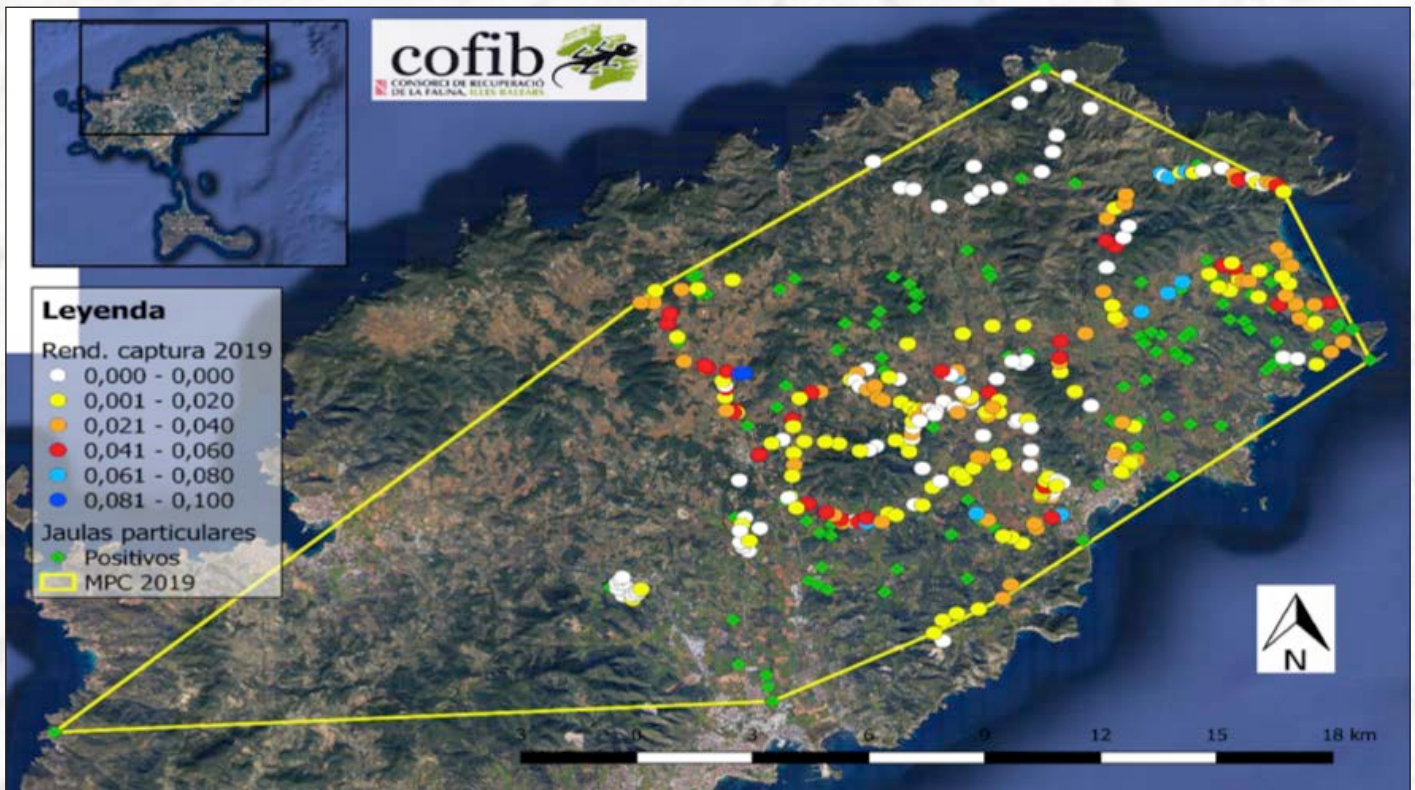
MAPA 1. Minim polígon convex de la presència detectada de serps a Formentera el 2018.

MAPA 2. Minim polígon convex de la presència detectada de serps a Formentera el 2019.

MAPA 3. Minim polígon convex que indica la zona amb presència de serps invasores confirmada a Eivissa el 2016 i 2017.

MAPA 4. Minim polígon convex que indica la zona amb presència de serps invasores confirmada a Eivissa el 2019.

No tan bones per a Eivissa

Pel que fa a Eivissa, el 2019 s'han capturat 875 serps, un 20 % més que l'any anterior, en 47.673 dies de parament de trapes i s'ha obtingut un rendiment de captura de 0,018 serps. Aquest increment es deu a l'extensió del parament a noves zones de l'illa, la qual cosa confirma que la distribució s'estén ja a pràcticament tota l'illa (vegeu mapes 2 i 3). Tot i l'alt volum de captures, la situació és preocupant a Eivissa.

Alerta a l'illot de s'Espartar

El 2019 s'ha localitzat una nova muda de serp de ferradura, segurament de més d'1,6 m, a l'illot de s'Espartar, on crien el virot petit, el virot gros, la noneta i una subespècie de sargantana de les Pitiuses. Això ha motivat una actuació específica per a aquest illot: s'hi van instal·lar dotze trapes des del 15 de maig fins al 3 de juliol, però no es va aconseguir capturar cap ofidi. Durant el 2020 es tornaran a instal·lar les trapes a l'illot, però no serà fàcil fer coincidir un parany amb un sol exemplar de serp a un illot de 235 hectàrees.

Personal del COFIB col·locant parany a l'illot de s'Espartar el 2019.

© COFIB/CMAIT

ACCIONS PER CORREGIR LA FRAGMENTACIÓ DE L'HÀBITAT DE LA TORTUGA MORA A MALLORCA

© Miquel Puig/COFIB

Tortugues alliberades el 24 de maig de 2020 a Andratx, que constituïran una població nova.

La tortuga mora (*Testudo graeca*) és una de les dues espècies de tortugues terrestres presents a les Illes Balears i està catalogada com a vulnerable al Catàleg espanyol d'espècies amenaçades.

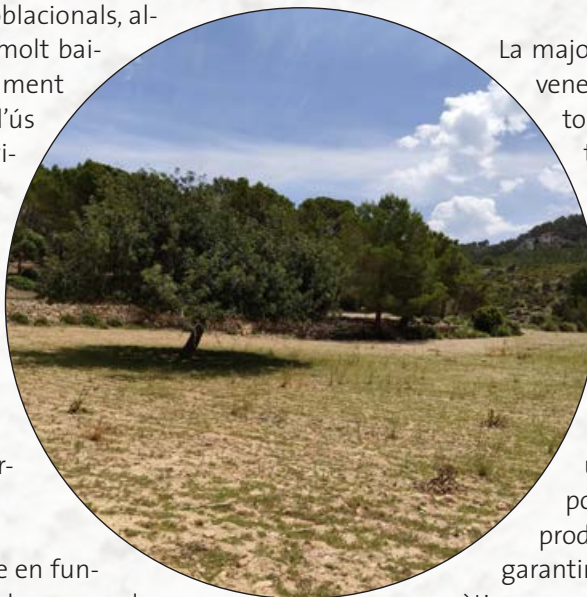
La població de Mallorca es troba principalment al municipi de Calvià, però també és present a Puigpunyent i Andratx.

Actualment, la població es troba molt fragmentada. En total, se n'han descrit nou unitats poblacionals, algunes de les quals amb densitats molt baixes. Aquesta fragmentació, juntament amb altres factors com el canvi d'ús del sòl, podrien causar la desaparició de les unitats poblacionals més fràgils.

El dia 16 de gener de 2020 va tenir lloc la reunió de l'equip de seguiment de tortugues de terra, en la qual es va decidir començar la recerca de nous punts d'amollada amb la finalitat de connectar i reforçar poblacions.

A partir d'aquest moment, i sempre en funció de les limitacions de l'estat d'alarma per la COVID-19, es va posar en marxa la recerca de finques adients per efectuar reintroduccions amb la finalitat de connectar les poblacions més aïllades, així com reforçar les que mostren una menor densitat.

Així, durant el mes de maig es van visitar tres finques ubicades al municipi d'Andratx, dues de les quals han resultat adients per a l'alliberament d'exemplars. Les primeres reintroduccions es van fer a final de maig i es perllongaran durant tota la primavera, amb una aturada a l'estiu, per continuar durant la tardor. Científics de la Universitat de les Illes Balears faran un seguiment de les poblacions reintroduïdes per comprovar-ne l'efectivitat i la idoneïtat de les localitats seleccionades.

La major part dels exemplars alliberats provenen de centres de cria de tortugues autoritzats que, prèviament a la seva reintroducció, passen per un control al centre de recuperació de fauna del COFIB. Els exemplars són desparasitats, pesats, mesurats i finalment marcats i fotografiats, de manera que se'n conserva tota la informació per a futures consultes.

Paral·lelament, està previst iniciar un estudi genètic que inclourà les poblacions naturals i els exemplars reproductors dels centres de cria per tal de garantir que no es produiran distorsions genètiques per mor de la reintroducció d'exemplars.

Una de les zones identificades com a idònies a Andratx, on ja s'ha començat l'alliberament de tortugues mores.

© Irene Garneria/CMAIT

VIGILÀNCIA D'UNA COLÒNIA DE CRIA DE GAVINA CORSA A MALLORCA AMB VOLUNTARIS

Banyistes i canoistes arriben sovint als illots més propers a la costa, illots on la natura es troba en estat verge i la presència de persones pot fer abandonar la nidificació d'aus.

En una col·laboració conjunta entre el GOB-Mallorca, el Parc Nacional de l'arxipèlag de Cabrera i el Servei de Protecció d'Espècies, s'ha organitzat la vigilància amb voluntaris d'una colònia de cria de gavina corsa (*Ichthyæetus audouinii*) d'un illot proper a zona urbana, per evitar molèsties per part de visitants.

La gavina corsa està catalogada com a vulnerable al Catàleg espanyol d'espècies amenaçades. A les Balears nidifiquen entre 770 i 900 parelles. Normalment, cria a illots o a zones molt tranquil·les de la costa on hi hagi abundància d'aliment. La principal amenaça està relacionada amb el fet que els seus efectius es concentren en poques colònies, cosa que fa que sigui molt vulnerable davant qualsevol adversitat. Per això, és fonamental assegurar-ne la tranquil·litat als llocs de cria.

Niu amb ous i un poll acabat de néixer de gavina corsa.

La campanya es va iniciar el 23 de maig i s'allargarà fins al 28 de juny, quan els polls ja seran prou grans, es podran moure i amagar, i ja no correran perill d'abandonament de la colònia. Hi ha dos torns, un al matí i un altre al capvespre, cobrint un horari de 9 a 20 h, prioritàriament els caps de setmana. Els vigilants són voluntaris del GOB-Mallorca i personal de Parc Nacional de Cabrera. L'operatiu compta amb el suport logístic de Ports de les Illes Balears i també hi col·labora l'Ajuntament de ses Salines. Naturalment, s'han pres totes les mesures necessàries per mantenir les condicions sanitàries obligades per mor de la pandèmia de la COVID-19.

Col·locació d'un cartell que informa de la prohibició d'accés a l'illot on nidifica la gavina corsa, que es vigila.

El Servei d'Espècies i IBANAT han col·locat tres cartells a l'illot advertint de la prohibició del pas i de l'afecció sobre l'espècie que poden tenir les molèsties en una etapa tan delicada.

La gran majoria de gent ha partit tot d'una que l'han avisada i informada, mostrant bona col·laboració i sensibilitat, i a final del mes de juny la colònia de gavina corsa ha pogut completar la part més sensible de la cria sense més incidències.

Des del Servei de Protecció d'Espècies volem agrair als voluntaris la seva dedicació i esforç, així com al GOB-Mallorca l'aportació de voluntaris i organització, i al Parc Nacional de l'arxipèlag de Cabrera la seva col·laboració inestimable amb aportació de mitjans i de personal.

ÚLTIMA HORA: La gran colònia de gavina corsa, de 180 parelles, ha criat sense incidències, gràcies al dispositiu de vigilància desenvolupat, amb la participació de 48 voluntaris i 370 hores de feina. S'ha informat a 195 persones, que han estat molt receptives.

Els voluntaris compten amb canoes del Parc Nacional de l'arxipèlag de Cabrera per poder acostar-se a les persones que desembarquen a l'illot.

ALLIBERAMENT DE 647 LARVES DE FERRERET A LA SERRA DE TRAMUNTANA

A finals del mes de maig de 2020, el Servei de Protecció d'Espècies de la Conselleria de Medi Ambient i Territori ha retornat, amb la col·laboració dels agents de medi ambient, 647 larves de ferreret al seu lloc d'origen, dins el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. Aquests exemplars estaven infectats pel fong *Batrachochytrium dendrobatidis*, un patògen perillós que afecta els amfibis i els provoca quitridiomicosi, que pot ser mortal.

Fins al moment de l'amollada, les larves han estat al Centre de Seguretat i Cria del Ferreret, a la finca pública de Planícia, on les han desinfectades i mantingudes fins que han estat sanes. El centre es va obrir el 2013 i, fins ara, s'hi han tractat unes 1.400 larves i 150 metamòrfics.

Des de la Conselleria de Medi Ambient i Territori es treballa, per una banda, en l'erradicació d'aquest fong i, per l'altra, en la conservació i reintroducció del ferreret. En aquest cas, una vegada les larves es retornen a la vida silvestre, se'ls fa un seguiment de l'evolució i dels predadors que puguin tenir.

Cal recordar que el ferreret està actualment definit com a espècie vulnerable per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura, tot i que legalment encara està catalogat com a espècie en perill d'extinció. Des del Govern s'han redactat

dos plans de conservació: el primer es va aprovar l'any 1991 i el segon, el 2007. Actualment, hi ha un pla ja redactat, en el marc del Projecte ARES, que executa SEO/BirdLife, en tràmit d'aprovació oficial.

Així, encara que la situació de l'espècie és favorable i la tendència positiva, és necessari seguir fent feina en la seva recuperació, amb la restauració i creació de punts de cria, així com en l'eliminació de depredadors, principalment la serp d'aigua.

© Xavier Manzano/IBANAT

Larves de ferreret a un dels aquaris del Centre de Seguretat i Cria del Ferreret, a la finca pública de Planícia, on les han desinfectades i mantingudes fins que han estat sanes.

© CMAIT

Moment en què un tècnic d'IBANAT allibera les larves tractades a un torrent de la Serra de Tramuntana a finals de maig de 2020.

PRIMÍCIES DEL PROJECTE ARES

NOU LLIBRE DE LA GALERIA BALEAR D'ESPÈCIES DEDICAT A L'ÀGUILA COABARRADA

L'àguila coabarrada a Mallorca és el títol de l'onzè llibre de la Galeria Balear d'Espècies, que acaba de ser editat conjuntament per Perifèrics Edicions i la Conselleria de Medi Ambient i Territori. Es tracta d'un volum de 96 pàgines amb nombroses fotografies d'alta qualitat i text explicatiu en quatre idiomes (català, castellà, anglès i alemany).

Aquesta col·lecció de llibres està dedicada, des de 2004, a la difusió de la fauna i la flora més emblemàtica de les

Balears i ja hi han estat protagonistes el voltor negre, el ferreret, les sargantanes, el vell marí, la flora del Puig Major, la fauna endèmica, l'àguila peixatera, els arbres i boscs, la flora de les Pitiüses i les aus marines.

Es poden adquirir a preu popular (quinze euros) a les principals llibreries de temàtica de natura de les Illes. També es poden encomanar directament a Baltar Edit (baltar3@baltaredit.com) de Palma i a la tenda en línia de SEO/BirdLife (enviament des de Madrid).

Darrer volum de la Galeria Balear d'Espècies, dedicat a l'àguila coabarrada a Mallorca.

NOU QUADERNS DE NATURA, DEDICAT AL PLA TERRASSE

També hi ha disponible un nou *Quaderns de Natura*, de la sèrie "Plans d'Espècies Catalogades", el número 28 de la qual està dedicat al "Pla Terrasse de recuperació, conservació i seguiment de rapinyaires diürns de les Balears".

Se pot descarregar al següent enllaç:

<https://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ca/d/quadern/>

Portada del Quadern de Natura núm. 28, sobre el Pla Terrasse, que acaba de veure la llum.

El Projecte d'Actuacions per a la Recuperació d'Espècies Silvestres (ARES) conté una vintena d'iniciatives de conservació de la fauna i la flora més amenaçada de les Illes Balears i ha estat contractat per la Conselleria de Medi Ambient i Territori a SEO/BirdLife. S'executa entre el 2018 i el 2020.

Ciberespècies és el butlletí electrònic del Servei de Protecció d'Espècies.

L'època III s'enmarca dins el projecte ARES (Actuacions per a la Recuperación d'Espècies Silvestres) que el Servei de Protecció d'Espècies ha contractat a SEO/BirdLife.

La seva distribució es fa per correu electrònic i també estan disponibles a la plana web del Servei dins aquest enllaç:

<https://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ciberespecies-75778/>

GOVERN
DE LES ILLES
BALEARS
CONSELLERIA
DE MEDI AMBIENT
I TERRITORI

SEO
BirdLife